

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਖੋਸਲਾ ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਜੇ.
ਐਫ. ਕੌਧੇ ਸ਼ਾਲ-ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਐਫ. ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ।-- ਜਵਾਬਦਾਰ।

1952 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 201

1956
Jan, 19th

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (*V of 1908*)-- ਧਾਰਾ 2(6) ਅਤੇ 43—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਅਨੁਛੇਦ 261(3)--ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਰਮਾਨ-ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ-ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ—ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ, ਕੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ-ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ-ਕੀ ਸਾਰਥਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਕੀ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਆਰਐਸਆਰਐਲ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਕੇਐਲਐਮਐਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਕੇ.ਐਲ.ਐਮ.ਐਲ. ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ 17 ਫਰਵਰੀ 1948 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਰ.ਐਸ.ਆਰ.ਐਲ. ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 21 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 10 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੱਜ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ- ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਰੱਦ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 17 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਸੀ। 1948, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਫੁਲ ਬੈਂਚ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ- ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਫਾਂਸੀ

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ

“ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ” ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਆਰ.ਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਵਿਲ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 261(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਉਸ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ. ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਈਸ ਆਈਜੀ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ "ਫ਼ਰਮਾਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਰਲ ਕਨੂੰਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਨਿਅੰ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਧੂਰਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜੋ *ਗੈਰ-ਇਮਾਨਦਾਰ* ਹੈ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 261(3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੇਖ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਲਾਈ, ਜੇ ਕੋਟ.-ੜੀ

ਆਯੋਜਤ, ਇਹ * ਤੱਥ ਇੱਕ ਪਾਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਡੀਯੂਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਜਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਕ ਸੋਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਏ.ਆਰ. ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ; ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੋਵੇ, ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਖੋਜ: ਆਨ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧੀ।

ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ vhn ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰੇ ਕਿ *ਉਸ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸੀ' ਵਿਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚੂ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ-ਟੀਆਈ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜੇ ਸਨ ? ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜੇ ਨਵਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਵਿੱਚ ਅਸੁਵਿਧਾ ਅਜਿਹੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੰਨਾ ਮਹਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ d. ਸ਼ਾਮਲ ਦਲੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ. . ਅਦਾਲਤ 26 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। 26 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਅਦਾਲਤ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਨੂੰ

ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ 1950, ਸਨ,

ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੇਅਰ ਬੀ ਸਟੇਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ IL ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਤਰਕ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ* ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ >50 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਰਟ ਕੋਡ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ

ਅਤੇ ■; ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੀ ਇੰਦੌਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਡੀ. 1950 ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ .ਕੋਡ ਆਫ ਸੀ ਆਈ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ

ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ i ਉੱਥੇ ਵਾਈਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 14 ਅਗਸਤ, 1952 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਐਚਆਰ ਸੋਢੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਫਸੀ ਮਿੱਤਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਟੀ.ਐਚ.ਐਲ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੌਧੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਸਰਦੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾਰਾਮ ਬਾਪੂ ਵਿਠਲ ਨਾਨਾਜਕਰ (1) ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ), ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਮਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾਨਮਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਦਾਲਤ । (2)। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ 14 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ ਸੇਨ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ।

17 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ, ਫਰਮ ਰਾਏ ਸ਼ਾਮ-ਰੋਸ਼ਨ ਲਾ] ਨੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਫਰਮ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 14,000 ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਅਤੇ 28 ਮਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। 1948, ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਇੰਦੌਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੋੜੋ! ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ 252 'ਤੇ XXXVII।

- (1) 1.1 ਬੀ, 1952 ਪੇਮ. 65 FB,
(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਰਾਜਸਥਾਨ 4

F. ਰਾਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਉਲਝਣਾ- ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੀ ਫਰਮ ਸੀ, ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ
ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ-

ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਕੋਰਟ। 21 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ- ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 10 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

Dacey on Conflict of Laws ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣੇ ' ਦਾ

ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੰਨਾ 345) ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ * *

* *(ਬੀ) ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ (ਪੰਨਾ 352)। ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6) ਵੀ 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? (5) ਮਤਲਬ:

“2(5) 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।”

ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਜੋ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਣੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੇ ਨੈਚੁਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਣਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ (1)। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕੌਮੀਅਤ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

Sham-

Roshau Lal

Lal-Mohan

Lal

Kapur, J.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਕਾ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ: ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਦਾ 1947 ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1948 ਦੇ ਅਡਾਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸਨ: -

ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ - ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

1948 ਦੇ ਅਡਾਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

-

ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ - ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ., 441

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.
F. Kundan
Lal-Mohan Lal

Kapur, J.

ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇਹ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਡਾਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸਨ-

"ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ex*> ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਡਾਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ: -

"43. ਭਾਗ B ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ। ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ-

- (a) ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ
- (b) ਹਿੱਸੇ A ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਗ C ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ •- ਕਟੌਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਾਂ

(c) ਕੋਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ
ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ * *****

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal

v.
F. Kundan
Lal-Mohan Lal

ਇਸ ਸੋਧ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ
ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ-
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਯੋਗ ਭਾਵੇਂ ਕੋਡ ਕਪੂਰ, ਜੇ.
ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਫਿਰ ਸੀ
1951 ਦੇ ਐਕਟ 11 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ
ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ -
ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ
ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ , ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ
ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ
ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਸ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ -
ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਡ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ।”

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਅਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਇਹ
ਧਾਰਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਧਾਰਾ ਸੀ ਜੋ 10 ਜਨਵਰੀ , 1951 ਨੂੰ ਲਾਗੂ
ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਫਾਂਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। 19 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਧਾਰਾ 43 ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇਸਨੇ ਬੀ
ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਖੁਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸਨ ਅਤੇ
ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਿਰਫ
ਪ੍ਰੋ- ਸੈਡਰਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੋਂ

ਜਾਂ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-
"J ਭਾਗ B ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਲਾਲ-
ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਕੱਟਾ ਭਾਵ ਉਹ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਐਕਟ (1951 ਦੇ II) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ
ਹਨ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"44. ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰੇਵ ਨਿਊ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਅਮਲ-

ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਭਾਗ C ਰਾਜ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ B ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ, ਹਿੱਸੇ, A ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਗ C ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ।"

ਅਤੇ ਹੁਣ 1951 ਦੇ ਐਕਟ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: - "44. ਰੇਵ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੈਵਨਯੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੋਡ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ-

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬੀ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ- ਐੱਫ. ਰਾਧੇ ਲਵ, ਭਾਵ, 1347 ਤੱਕ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ-

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਹ ਹਿੱਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਡ \$ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਏਰੀਆ 4 ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, 1948 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬੱਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। -----ਭਾਰਤ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ- ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਟਿਊਸ਼ਨ ਰਾਜ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ-

. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਆਰਾਮ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ; ਸਮੂਹ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਰਧ ਸੁਤੰਤਰ ਦਰਜੇ ਵਾਲੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1950 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਨ

⁴ "ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1947 ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹ 1947 ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ

ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ, ਅਤੇ , ਇਹ ਇਸ ਅਨੁਕੂਲਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ 1951 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ section 43 ਨਾਲ ਪੂਰਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1937 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਮੂਲ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ" ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1937 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ" ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 44-ਏ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣੇ (ਰਿਸੀਪ੍ਰੋਕਲ | _ ਕੇ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1933 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੀਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 44 ਲਾਗੂ ਸੀ। 1948 ਦੇ ਅਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਕੋਈ ਅਸਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 1950 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਗ ਬੀ ਸਟੇਟਸ ਸ਼ਬਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
/a- v. ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 43 ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।
ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਧਾਰਾ 44 ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ

ਗਿਆ ਸੀ-

" ਰੈਵ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ-

ਕਪੂਰ, * ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ। ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 44 ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਅਦਾਲਤਾਂ।

ਹੁਣ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੈਸ਼ਾਇਰ ਆਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਪੰਨਾ 779 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਥ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਫਰਮ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 21 ਰੂਕ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਫਾਰਮ, ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪੰਨਾ 1333 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਲੁਧਿਆਣਾ 1948 ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਕਪੂਰ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਏ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ਇੰਦੌਰ ਰਾਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ।

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.
F. Kundan

ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ
ਗਿਆ
ਫਰਮਾਨ

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 43 ਮਹਿਜ਼ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿਊਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ * a ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਡਰ 21 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। . ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਪੰਨਾ 201 (8 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ), ਅਤੇ ਇਨ ਰੀ ਹੋਲਸ ਪੇਟੈਂਟ (1) 'ਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੇਖੋ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹੜੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਲਾਵ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਾ 43. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ

ਐੱਫ. ਰਾਏ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ।

v.

F. Kundan ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਬਦੀਲੀ. ਇਹ ਪਿਛਾਖੜੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ Lal-Mohan Lal ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

Kapoor ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ * ਧਾਰਾ 44 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ *ਓ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ + ਓ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਮਿਆਰ ਭਾਰਤੀ ਸੈਂਡਰਡਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਸੀ. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਐਸ. 44 ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ, ਭਾਵ =, ਧਾਰਾ 44 ਏ।

ਐਪ ਪੀਲੈਟ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। Re'i.ance ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ *ਚੁਨੀਡਲ ਕਸਤੂਰਚੰਦ ਮਾਨ ਕਾਡੀ ਬਨਾਮ ਦੰਨਦੱਪਾ ਦਮੱਪਾ ਨਾ"* ਅਲਕੀ (1) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੇਲਗਾਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਜਮਖੰਡੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ "ਮੂਲ" ਰਾਜ ਸੀ ਪਰ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਮ ਖੰਡੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਜੱਜ ਨੂੰ *ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਸੂਰਦ ਕੇਸ (2)* ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲਕੋ* ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਵਾਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਕਨਲਾਪੁਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲਕੋਟ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(1) ILR 1950 Bom. 540**

(2) ILR 1952 ਬੰਬ. 65. FB)

ਅਕਾਲਕੋਟ ਸ਼ੇਲਾਪੁਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਸੇਰੀ ਰੋਹਨ ਲਾਲ ਦਾ ਕੇਸ (1), ਇਸ 'ਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ?

ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ 'ਚ ਐੱਫ. ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਧਨ ਦੇਵੀ (2) ਵਿੱਚ ਕੁੰਦਨ ਕੋਰਟ, ਨਾਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1951 ਦੇ ਐਕਟ II ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ

ਅਡਿਪਟੇਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਰੀਟਰੋਜ਼ ਪੈਕਟਿਵ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

1951 ਦੇ ਐਕਟ II ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ' . ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4 ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ- ਇਸ ਲਈ, ਅੱਜ ਜੋ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

* ਸੰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਾਗਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। *ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਕੇਸ* (4)।

, ਇੱਕ ਜੱਜ * ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੱਜ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਜੱਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,
ment ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ *LaVs* ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ

- (1) ਏ.1, ਆਰ. 1953 SC 441
- (2) ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 1952 ਦਾ 24 ਨੰ
- (3) 1953 SCA 742
- (4) 1954 SCA 739

ਫਰਮ ਸ਼ਾਹ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਰਾਧੇ ਕੋਰਟ

ਸ਼ਾਮ- (ij , h ੋ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰੀ ਮੱਤ (2) ਅਤੇ ਐਚ ਐਮ ਸੁਭਰਾਇਆ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ

ਸੇਟੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਬਨਾਮ ਐਸ ਕੇ ਪਲਾਨੀ ਚੇਟੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. (3)।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ' ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਲਫ਼ਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੁਕੁਵਸ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕੁਇਲਟਰ ਬਨਾਮ ਮੈਪਲਸਨ (5) ਅਤੇ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਮੀਤ ਰਾਮ ਰਤਨ ਕੁਇਰ (6)।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇੱਕ ਆਰਟੀਕਲ 261 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਐਕਟਾਂ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“(1) ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜਨਤਕ ਐਕਟਾਂ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਐਕਟ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਤਾਂ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1954 ਕੈਲ. 67
- (2) ਏਆਈਆਰ 1954 ਰਾਜਸਥਾਨ 4
- (3) ਏਆਈਆਰ 1952 ਮੈਸੂਰ 69
- (4) 1940 FCR 84
- (5) 9 QBD 672
- (6) 63 I ਏ. 47

ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

F. Radh*
Sham-
Roshan Lal

- (3) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ J “” j _____ ਕਪੂਰ, ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ tory.'¹

ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹਰ ਰਾਜ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸੰਦਰਭਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਗ B ਰਾਜ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਣੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਕਰਕੇ ਐਕਸੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵ੍ਰਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਧਾਰਾ 375 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਸਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨਿਆਂਇਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।"

ਇਹ ਲੇਖ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਵੀ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਲੇਖ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 2(5) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਵਿਖੇ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਕੇ ਰਾਧੇ ^ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਲੇਖ- ਸ਼ਾਮ-ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਰੌਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਐੱਫ. ਕੁੰਦਨ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ

ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਏ.ਐਸ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ 1 ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕਰਨ ਲਈ.

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੁਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ.ਜੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਜੋ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਏ ਹਨ ਜੋ 1952 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਫਸਟ ਐਪ ਪੀਲ ਨੰਬਰ 201 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ-ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 17 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

21 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਰਾਧੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 10 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਓਸ ਏ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਆਇਨਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ? ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ -----ਖੋਸਲਾ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਰੱਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਧਿਰੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 17 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ

ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੰਗਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ। 1951, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫ਼ਰਮਾਨ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

1. ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 4 ਵੇਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੂਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। a

F. ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ- ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਵੀ. ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ	ਅਦਾਲਤ ਲੁਧਿਆਣਾ। ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋ- ਦੀ ਧਾਰਾ 2(6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧੀ ਕੋਡ;
--	--

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

2. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43
ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖੀ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

3. ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 261(3) ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਡਾਇਸੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ, ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ 17 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 12 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 68 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ , ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ: -
 ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ। - ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ।

ਦੂਜਾ ਕੇਸ। —(ਸੈਬਲ) ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। F. Radhe
Sham-
Roshan Lal

ਤੀਜਾ ਕੇਸ। -ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਚਾਲ- ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ—■ F. Kundan
Lal-Mohan Lal

- (a) ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ; ਜਾਂ
- (b) ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ; ਜਾਂ
- (c) ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਕੇ।

ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 68 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਡਯੂਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ" ਅਤੇ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(5) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਐਫ. ਰਾਧੇ ਇੱਕ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ⑧ ਹੈਮਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਹੈ- ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੋਜ਼ਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ। (ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਲਾਈ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 17 ਫਰਵਰੀ, 1948, ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰੋ ਵਿੰਸ" ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(45) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ, ਇੱਕ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਸੂਬਾ, ਇੱਕ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਸੂਬਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸੂਬਾ"।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦੌਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੰਦੌਰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਸੀ। 17 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੀਸੀਐਲ ਪ੍ਰੋਕਲ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਸੀ। ਪਾਸ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਪ-ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਸੋਧ ਨੇ ਉਸ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦ

ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 10 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ
2 (5) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਿਆ: -

H R~dhe
Sham-
Roshan Lal

ਐੱਫ. ਕ੍ਰਿਦਨ v.

'ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਅਦਾਲਤ- ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਾਸੇ
ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੰਮੂ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ
ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 43 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ
ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ
ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਫਰਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ
ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਕਿ, ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਡੀ ਕ੍ਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਈ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ। ਪਰੋਸੀਜਰਲ ਕਨੂੰਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰਥਿਕ
ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਨੂੰਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ
ਪਿਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਨਿਆਂ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਇੱਕ
ਨਿਸ਼ਚਤ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਇੱਕ ਨਿਕੰਮੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਾਮਲਾ
ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਨੂੰਨ
ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ
'ਤੇ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.
F. Kundan
Lal-Mohan Lal

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

Khosla, J.

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਉੱਥੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਉਹ ਦੂਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਤਰ ਪੱਧਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਬਦਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਬਦਲਾਅ ਨੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਜੋ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੀਵਿਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਜਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਵਿਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਪੂਰ., ਜੇ. ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ-ਦੇਬ ਟੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ *ਜਨਾਰਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ*^{ਐਫ} - ਰਾਧੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ, 1949 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦਾ ਨਿਜ਼ਾਮ, ਭਾਵ, ਬਣੇ-ਲਾਲ-ਮੋਹਨ **ਲਾਈ** ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇੱਕ-----

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

"ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ. ਅਪੀਲ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ -

“HEH ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ

ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ

, 12, 13 ਅਤੇ 14 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ~ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੋਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ 43, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ * ਇੱਕ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1951 ਐਸਸੀ 124

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ' ਤੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ

v. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਹਨ-

ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾਰਾਮ

-----*ਬਾਪੂ ਵੀ ਇਹ ਟੋਪੀ (1)*, ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖੋਸਲਾ। J. ਉੱਥੇ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲਕੋਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਸਨੀਕ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲਕੋਟ ਵਿਖੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ

ਅਕਾਲਕੋਟ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਜੋ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲ ਕੋਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਕਾਲਕੋਟ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। *ਬ੍ਰਜਮੋਹਨ ਬੋਸ ਬੇਨੀਮਾਧਵ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰੀਲਾਲ ਕਿਸ਼ਨਲਾਲ (2)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ *ਫਰਮ ਲੂਨ-ਜੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਚਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3)* ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। ਸਮਾਨ ਕਿਸਮ. ਉੱਥੇ ਵੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਵਾਲੀਅਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਉਹ ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਏ ਰਾਜ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਤਰ ਹੈ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1951 ਬੰਬ 125
- (2) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਮਬੀ 1
- (3) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਮਬੀ 225

ਉਲਟਾ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ- ਐੱਫ. ਰਾਧੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਗਿਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ F- ਕੁੰਦਨ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ਲਾ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੋਸਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (45) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। X ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ (1897 ਦਾ X) ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਭਾਗ A ਰਾਜ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੇਰਜਰ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ, ਮੂਲ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਫਰਮਾਨ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਨਜ਼ੋਲਿਟੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਗੈਰ-ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਫਰਮਾਨ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਕੇਸ ਹਨ ਜੋ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਨਾਮੀ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ। ਮੁਖਰਜੀ। ਜੇ., ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਬੜੌਦਾ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ,

1948. ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ' ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਹੈ? ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ.

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ-

“ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੱਕ ਇਹ ਕੋਡ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 43, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਓਖਾਮੰਡਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿੱਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਸੀਵਿਲ ਧਾਰਾ 261 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਖਰਜੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ., ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ .

ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ *ਮਾਲੋਜੀ ਰਾਓ ਨਰਸਿੰਘ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਸਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲੈਲ, ਜੇ., ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਵੰਬਰ, 1948 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ *ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ* ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਸਾਰੇ. 490

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ। ਐੱਫ. ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ- 1951 ਦੇ ਐਕਟ II ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ- ਸਿੱਖੋ- ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

ਐਵ ਕੁੰਦਨ

ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ

“ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ

1951 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ 2 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਦਸੰਬਰ- ਖੋਸਲਾ, ਐਕਸ ਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਕਿਉਂਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 2 ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਐੱਸ. 6 (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ ਪਰ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੱਕ ਕੀ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 44, ਸਬੂਤ ਐਕਟ। ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਐੱਸ. 43, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ * * ♦ ♦ ♦ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ , ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ (ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ) ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.
F. Kundan
Lal-Mohan

Khosla, J.

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ * * * * * ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ. 6 (ਸੀ),
ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

“ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਗੁੰਬਦ ਟਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਅੱਗੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਰੀਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।”

ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਣੇ-ਦੇਬ ਟੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ *

ਇਹ ਕੇਸ ਕਿ ਨਾਭਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.

i, ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾ) F. Kundan

ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਖੋਸਲਾ, ਜੋ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਏ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਰੀਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੂਲ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

1 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 261 (3) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ -

"261 (3) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। "

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰੋਮਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾਨਮਲ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 261 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਸੀ। ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ' ਦ ਓਨਰਜ਼ ਐਂਡ ਪਾਰਟਨਰਜ਼' ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ

ਐਚ.ਐਮ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਸੁਬਾਰਾਯਾ ਸੇਟੀ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਸਕੋ ਪਲਾਨੀ ਚੇਟੀ ^{ਐਚ} ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਨ.ਐਸ. _____ ' ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਡਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ: ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਰਾਮ ਇਸ਼ਾਨ ਜਾਨਕੀਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਠ ਹਰਮੁਖਰਾਈ ਲਛਮੀਨਾਰਾਇਣ (3), ਮਾਲੋਜੀ ਰਾਓ ਨਰ- ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਸਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਵਾਰੀਦ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲਬਾਈ ਬਾਹੂਬਾਈ ਪਟੇਲ ਰਾਮਬਾਈ ਗੋਪਾਲਬਾਈ ਪਟੇਲ (5)।

ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਐੱਸ.ਐੱਮ. ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ (6)। ਇਹ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ - ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 490 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 490 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਅਸਮਰਥਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 261 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ। ਦ

(1)	ਏਆਈਆਰ 1954 ਕੈਟ 67
(2)	ਏਆਈਆਰ 1952 ਮੈਜੂਰ 69
(3)	ਏਆਈਆਰ 1955 ਨਾਗ 103
(4)	ਏਆਈਆਰ 1955 ਏ. 490
(5)	ਏਆਈਆਰ 1954 ਟਰਾ-ਕੱ. 358
(6)	ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 441

ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਰਾਧੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ \$ ਓਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮ-ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਫ ਕੁੰਦਨ ਵਿੱਚ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਅਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ -----ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ- ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ -----^ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 261 (3) ਮੁੜ- ?

ਡਿਕਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾਓ। ਨਿਰਣੇ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. 1 ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ -

ਦੁਲਟ, ਜੇ.—17 ਫਰਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ, ਬੁਲਟ, ਜੇ.

ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਮੈਸੇਰਜ਼ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ-ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮੈਸੇਰਜ਼ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਪੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਨੂੰ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ

. ਰਾਧੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ- ਸ਼ਾਮ - ਐਨ.ਜੀ.ਪੀ . ਆਰ.ਟੀ.ਬੀ. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਸੇਰਜ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੀ ੂ ਸ਼ਾਮ-ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ, ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰਸ, ਏਪੀ-ਐਫ ਕੁੰਦਨ ਪੀ2 ਜੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਨੇ 21 ਸਤੰਬਰ , 1950 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ/ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ੋਫੈਕਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ^ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤੁਰੰਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫਰਮਾਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫਰਵਰੀ 1948 ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਜਾਂ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ। ਇਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਡਿਕਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ, ਭਾਵ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ, ਫਿਰ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ " ਸ਼ਾਮ-" ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਫ - ਰੈਡਕੇ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ।

i

ਜੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ

ਹੋਰ (1). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

12 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ, ਨਾਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀ ਕੁੰਦਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਪਸੂ, ਇੱਕ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਬੁਲਟ, ਜੇ. ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਨੂੰ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ *ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ*.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੇਦ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ *ਇਕ ਧਿਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ* ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜੋ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ *ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)*), ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ - ਅੰਤਰ, ਐਮਵੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ? ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਮਾਵ ਐਕਸ ਵਾਰਟ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਮਵੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- F. Radhe ਫਾਂਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ
Sham- ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ
Roshan Lal ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ
v.
F. Kundan ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ
ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਦੁਲਟ, ਜੇ.

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫਰਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਐਮਵੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। volved reallv ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਇਸ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਗ B ਸਟੇਟ ਕੋਰਟ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ 1° + Andi 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ nplv ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਹੁਕਮ 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦੌਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। that Co^ 1950, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਰਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ 1051. ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਅਦਾਲਤ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਨੂੰ ਐਨਵਰਹਲੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੀਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਨੋਇਰਾਲੀਵ ਥਾ + ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। 25 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ* ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ-

1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951, ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਦੌਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐੱਫ. ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਸੀਐਸ ਐਲ 1 ਦੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ, ਅਤੇ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦੌਰ ਐੱਫ ਕੁੰਦਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ- ਬੁਲਟ, ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਨਾਰਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਟੇਟ ਟਿਊਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਤੀਜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। It ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

F. ਰਾਧੇ ਵੇਰ ਵਾਈ ਰੋਹਨ ' ਲਾਲ ਕਰੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ

ਅਤੇ 1 am ਨਹੀਂ ' ਇਸ ਲਈ, ਮਨਾ ਲਿਆ ਕਿ

ਜਨਾਰਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐੱਫ . ਕੁੰਦਨ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਯੂਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ , ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲਾਲ-ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੁਲਟ 'ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਮਤਭੇਦ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਏਰਾਮ ਬਾਪੂ ਵਿਠਲ (3) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ , ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁੱਖ ਐਡ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਜਮੋਹਨ ਬੋਸ ਬੇਨੀਮਾਧਵ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰੀਲਾਲ ਕਿਸ਼ਨਲਾਲ (4) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸਵਾਈ ਮੋਦੀ ਬਸਦੇਓ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ , ਪਰ ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਜਾਨਕੀਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਠ ਹਰਮੁਕਰਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਛਮੀਨਾਰਾਇਣ (6), ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਲੋਜੀ ਰਾਓ ਨਰਸਿੰਘ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸੰਕਰ ਸਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (7), ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਹਿਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਹੈ।

ਜੱਜਮੈਂਟ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਡੈੱਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਐਸ.ਸੀ. 124
- (2) ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 1952 ਦਾ 24
- (3) ਏਆਈਆਰ 1951 ਬੱਚ 125
- (4) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਮਬੀ 1
- (5) ਏਆਈਆਰ 1953 ਰਾਜ. 204
- (6) ਏਆਈਆਰ 1955 ਨਾਗ 103 (7) ਏਆਈਆਰ 1955 ਸਾਰੇ. 490

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਨ

F. Radhe
Sham-
Roshan Lal
v.

ਮੌਜੂਦਾ ਐਲ ਪੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਏਪੀ-ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ^ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ
ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਰਡਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ